

Naslov — Address:
NOVA DOBA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.
(Tel. Randolph 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Vse, kar je zdravo in pošteno, pa slovenske ali slovanske krvi v tej deželi, je dobrodošlo pod zastavo J. S. K. Jednote.

Entered As Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, C., Under The Act of March 3rd, 1870. — Accepted for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925.

26 — STEV. 26

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, JUNE 27TH 1928 — SREDA, 27. JUNIJA 1928

VOL. IV — LETNIK IV.

DROBNE VESTI IZ CLEVELANDA

TEDENSKI PREGLED

(Piše dr. Jos. V. Grahak, vrhovni zdravnik J. S. K. Jednote).

Alkoholno zastrupljenje. (Dalje)

Kadar človek čezmerno piže in se opijani, je prihodnji kadar, da se zopet ozdravi. Gre naj domov in v posteljo; morada pa je še boljše, če se poda v bolnišnico, da se na ta način izogne prepriču z ženo in razkovanjem jeze pred otroci. Ostane naj v bolnišnici toliko časa, da se iztrenzi. Spravi naj liker iz telesa in se ravna po naročilu zdravnika. Mogoče bi bila dobra ideja, da se pogleda in ogledalo, kakor hitro pride k sebi. Mogoče ima ovratnik na sebi, mogoče ga nima. Mogoče je bil bedak, mogoče ni bil. Mogoče je govoril preveč, povedal javnosti trgovske in družne tajnosti, in sploh govoril preokrito. Ali more potem tak človek pričakovati, da mu bo kdo zaupal, da mu bo dal informacije, katere bi morale ostati zaupne, da mu bo dal nekoliko shujšan. Mr. Hickey sudi, da je zvestemu psu slabo prišlo vsled samega ganutja in veselja, ker je po tolikem času zopet našel svojega gospodarja.

Zato vsi tisti, ki ste slabl glede pijače, odločite se in obrnite nov list v življenju, list zmernosti. Jaz ne pridigujem prohibicije, ker ne verujem v njo, toda upam, da vti tisti, ki so nagnjeni k pijančevanju, bodisi po svoji krvidi ali po krvidi svojih starišev, se priučijo popiti kozarje pijače in potem nehati. Nikakor ni potreba, da človek popije vse, kar vidi pred seboj. To ne stori absolutno nič dobrega, toda gotovo mnogo slabega, zakar bo prizadeti plačal koncem concev.

Pokvarjeni sistem človeka je prav tak kot pokvarjen avtomobil. Nekaj časa pojde, če se bo vporabljal gotova brzina. V kratkem času pa bo postal neraben in treba ga bo zavleči med staro železje, ker ga ni mogoče več popraviti. Istotako ni mogoče več popraviti pokvarjenega želodca, sistema, srca, ledvic, živcev in možgan. Ti deli telesa nam bodo vsled zastrupljenja z alkoholom služili manj časa, kot bi nam lahko, da smo skrajna pazili nanje.

Pijanstvo se pripisuje mnogo zločinov. Kadarkoli stori kakšna oseba kakšno hudodelstvo, na primer da koga usmrsti, da poškoduje koga na telesu ali premoženju, se navadno izgonjava na piganost. Če človek ve, da piganje privede do takih neprilik, zakaj se istega ne izogne? Ali ste že kdaj videli kakšno žival, da je zavilka kaj strupenega? Jaz mislim, da ne, kajti celo pes pregleda in dobro poduha hrano ali pijačo, predno se je loti. Človek pa ve v napred, da bo čezmerna pijača škodovala telesu, in vendar se jo poslužuje; pa ne ostane pri enem požirku, ampak si jih privošči na ducate.

Daritveni kozel.

Stari Hebrejci so imeli navado, da so naložili grehe ljudstva na suhi hrbet izbranega kozla, nakar so ga izpuštili, da je odnesel grehe v divljino. Prebivalstvo gotovega dela Indije se še v današnjih dneh skuša iznebiti osepnice (koz) na podoben način. Če se pojavi v pokrajini osepnice, kupijo s prostovoljnimi prispevki kozla, katerega lepo okinčajo in vodijo od vasi do vasi. Kadar mislimo, da je pobral vse osepnice, ga poženejo v divljino, da ga pozro divje zveri.

ZDRAVNIŠKI NASVETI

(Piše dr. Jos. V. Grahak, vrhovni zdravnik J. S. K. Jednote).

DOLGO POTOVANJE

Lansko poletje podal se je Mr. M. Hickey iz Bostonia na pot v Californijo. Z njim v avtomobilu se je vozil njegov policijski pes Harvard. Konci junija dospela sta v Glendale, California, ki se nahaja blizu mesta Los Angeles. Tam se je pes izgubil in vse gospodarjevo prizadevanje, da ga najde, bilo je zaman. Čakal je, oglasa v listih, toda brez uspeha. Po nekaj tednih se je Mr. Hickey vrnil proti domu, brez svojega zvestega spremljevalca. Šest mesecov pozneje neko jutro pa je začul praskanje po vratih in znano cvičenje. Odprl je vrata in silno vesel je planil v sobo izgubljeni Harvard.

Po prvih izrazih veselja je pes brezmočno obležal na tleh. Gospodar ga je nesel v njegovo navadno posteljo in mu stregel kot bolnemu otroku. Drugi dan je bil zdrav kot kdaj prej, dasi nekoliko shujšan. Mr. Hickey sudi, da je zvestemu psu slabo prišlo vsled samega ganutja in veselja, ker je po tolikem času zopet našel svojega gospodarja.

Zanimivo bi bilo vedeti, kako je mogel pes najti pot domov na tako daljavo, vse od pacificega do atlantskega obrežja. To je tri tisoč milj dolga pot, toda pes je nedvomno prehodil še par tisoč milj več. Kako se je preživil, kako se izogibal lovcom psov, avtomobilom, vlačkom itd.? Kako je prehodil obširne pustinje in preplaval široke reke? Ako bi bil potonal kar naprej, mogel bi bil tri tisoč milj dolgo pot napraviti v enem mesecu.

Meteoriti sicer pogosto padajo na zemljo, toda zelo redko se zgodi, da bi zadeli človeka. En tak slučaj, namreč, da je meteorit ubil človeka, se je dogodil leta 1827 v mestu Mhow v Indiji. Drugi slučaj je zabeležen v bibliji, da se je pripeljal, ko je Jozva podil pred seboj Amorite. Na tem begu je začelo nanje deževati kamne z neba in jih baje več pobiloto kot meči Izraelcev. Najnovejši slučaj je v začetku omenjeni, ko je meteorit ranil malo Chiu Kuriyama.

Kar mi imenujemo zvezdni utrinki, ki jih vidimo v jasnih nočeh, so padajoči meteoriti. Po vsemirju potujejo neizmerne množine velikih in malih meteoritov. Ako se kateri teh preveč približa zemlji, ga njeni privlačne sile potegne na se. Ko padajo skozi zemeljsko ozračje, se vsled draganjem z zrakom tako razbelijo, da zgore in kot droben prah ali pepel polagoma pada na zemljo. Nekateri večji pa dosežejo zemljo in take večkrat vidimo po različnih muzejih.

Po navadi sestoje iz železa in niklja, včasi pa je primešan tudi kamen, platina in druge rudnine, kot jih najdemo na zemlji. Eden največjih v Zedinjenih državah je meteorit Willamette, ki tehta več ton in je bil najden v Oregonu; zdaj se nahaja v enem newyorskem muzeju. Nekatere podobne želodce, ki so jih najdeni v Znidersiču in drugih, da je zaslovela kranjska čebela kot najboljša čebelna pasma širom sveta.

Saj skoro ni dela sveta, kamor bi ne bil naš marljivi Zontar izvažal svojih panjev in rojev, a v Kranju in v okolici slovi njegovi pristni in okusni med ter mnogi fini likerji iz medu.

Zanimivo bi bilo vedeti, kako more pes na toliko daljavci najti pravo direkcijo. Zgodilo se je že, da se je pes vrnil domov po suhem, dasi je od doma potoval po vodi. Nekateri znanstveniki sodijo, da ima pes nekak poseben čut, ki mu kot magnetična igla kaže pravamer. Nekatere podoben čut imajo poštni golobi, ki izpuščeni v popolnoma tujem kraju, zlete v zrak, krozijo nekaj časa v vedno večjih kolobarjih, nakar polete naravnost v smeri svojega doma. Opazili pa so, da poštni golobje, izpuščeni v bližini močne radio-oddajne postaje, ne morejo kmalu najti prave direkcije. Motijo jih močni električni valovi v ozračju.

STREL Z NEBA

Ime male japonske gejše Chiu Kuriyama ostalo bo zapisano v zgodovini in v knjigah znenstvenikov, ko bo pozabljena marsikatera slavna dinastija. Dom te male japonske deklecje je v vasici Sukanu, kakšnih 30 milij severno od glavnega mesta Tokio. Jasnega poletnega dne je Mrs. Kuriyama posadila svojo malo hčerko Chiu v ograjen vrt za hišo, da se brezkrbno igra s svojimi punčičkami. To je bil najvarnejši prostor za dekleta, ker vrt je obdajala visoka ograja in v vrtcu ni bilo nikakega otroku nevarnega predmeta. Komaj pa je mati dobro hrbet obrnila, da gre v hišo po svojih gospodinjskih opravkih, je dete presunljivo zaviplo, kot vsled velike bolečine. Mati se je brzo vrnila k otroku, da vidi vzrok jokanja. Jokajoče dete se je prijema z ročico za vrat, in ko je mati preiskovala, je našla na vratu krvavečo rano. Kaj drugega bi moglo zadeti deteta v varnem vrtu, kot strel! Toda nikeri ni bilo videti žive duše. Po nadaljni preiskavi je mati našla v obleki otroka predmet edune oblike, ki ni bil večji od kroglice iz puške, in se precev vroč. V njenih rokah se je polagoma ohladil. Začudena mati je poslala po šolskega načelnika, ki je bil najučenejši mož v vasi, in ta ji je povedal, da čudui predmet, ki je ranil njenega hčerk, je meteorit, ki je priletel iz vsemirja. Priponil je, da bo Chiu Kuriyama ostala nesmrtna, dokler se bo dočital znanstvene knjige.

Meteoriti sicer pogosto padajo na zemljo, toda zelo redko se zgodi, da bi zadeli človeka. En tak slučaj, namreč, da je meteorit ubil človeka, se je dogodil leta 1827 v mestu Mhow v Indiji. Drugi slučaj je zabeležen v bibliji, da se je pripeljal, ko je Jozva podil pred seboj Amorite. Na tem begu je začelo nanje deževati kamne z neba in jih baje več pobiloto kot meči Izraelcev. Najnovejši slučaj je v začetku omenjeni, ko je meteorit ranil malo Chiu Kuriyama.

Kar mi imenujemo zvezni utrinki, ki jih vidimo v jasnih nočeh, so padajoči meteoriti. Po vsemirju potujejo neizmerne množine velikih in malih meteoritov. Ako se kateri teh preveč približa zemlji, ga njeni privlačne sile potegne na se. Ko padajo skozi zemeljsko ozračje, se vsled draganjem z zrakom tako razbelijo, da zgore in kot droben prah ali pepel polagoma pada na zemljo. Nekateri večji pa dosežejo zemljo in take večkrat vidimo po različnih muzejih.

Po navadi sestoje iz železa in niklja, včasi pa je primešan tudi kamen, platina in druge rudnine, kot jih najdemo na zemlji. Eden največjih v Zedinjenih državah je meteorit Willamette, ki tehta več ton in je bil najden v Oregonu; zdaj se nahaja v enem newyorskem muzeju. Nekatere podobne želodce, ki so jih najdeni v Znidersiču in drugih, da je zaslovela kranjska čebela kot najboljša čebelna pasma širom sveta.

Saj skoro ni dela sveta, kamor bi ne bil naš marljivi Zontar izvažal svojih panjev in rojev, a v Kranju in v okolici slovi njegovi pristni in okusni med ter mnogi fini likerji iz medu.

Zestanjstvetni pes Mutt, airalske pasme, se je vrnil domov v Californijo iz Oklahoma v 24 dneh. Prepotoval je v tem času nad tisoč milij. Iz mesta Mhow v Indiji, Indiana, v Silverton, Oregon, je potoval veliki "college" Bobbie šest mesecev. Njegova pot je bila dolga nad 1,500 milij.

Zestanjstveni pes Mutt, airalske pasme, se je vrnil domov v Californijo iz Oklahoma v 24 dneh. Prepotoval je v tem času nad tisoč milij. Iz mesta Mhow v Indiji, Indiana, v Silverton, Oregon, je potoval veliki "college" Bobbie šest mesecev. Njegova pot je bila dolga nad 1,500 milij.

Zestanjstveni pes Mutt, airalske pasme, se je vrnil domov v Californijo iz Oklahoma v 24 dneh. Prepotoval je v tem času nad tisoč milij. Iz mesta Mhow v Indiji, Indiana, v Silverton, Oregon, je potoval veliki "college" Bobbie šest mesecev. Njegova pot je bila dolga nad 1,500 milij.

(Dalje na 2. strani)

GLASOVI Z RODNE GRUDE

Ameriški listi so prinesli poročila, da je prišlo na seji Narodne skupščine dne 20. junija do burnih in tragičnih prizorov. Stefan Radić, voditelj hrvatske kmetske stranke je bil ranjen, njegov nečak Pavle Radić pa ustreljen. Več hrvatskih poslancev je bilo ranjenih, med njimi dr. Besariček tako nevarno, da je na potu v bolnišnico izdihnih. Strele je oddal radički poslanec Ponica Račić, ki priprada vladni stranki. Vladna stranka je hotela izvesti potrditev znanih nettinskih konvencij, ki dajeja Italiji posebne privilegije na jugoslovenskem ozemlju. Opozicija, na čelu Stefan Radić, je hotela to preprečiti z obstrukcijo. Ko je Stefan Radić izrekel nekatere žaljivke na račun poslancev vladne stranke, je Ponica Račić, eden najbolj vnetih zagovornikov vlade, začel streljati nanj. Pavle Radić, ki je hotel s svojim telesom obvarovati strica Stefana pred krogljami, se je sam smrtno zadet zgrudil na la. Ponica Račić je izstrelil v kroganje iz svojega revolverja in nevarno ranil več poslancev, ki so prihitali Radiću na pomoč. V zbornici je nastala silna panika. — Poroča se, da je vlada podala svojo ostavko in bo sestavljenova.

Po poročilih v ameriških listih so kot posledica tragičnih dogodkov v Narodni skupščini nastale 21. junija v Zagrebu velike demonstracije proti dr. Antonu Korošču, ministru notranjih zadev. Dijaki in delavci so skupno demonstrirali. Pri spopadih s policijo, ki je hoteli demonstrante razpršiti, so bili trije demonstranti ubiti, sedem nevarno in mnogo lahko ranjenih. Težko poškodovanih je bilo tudi deset policistov. Vse mesto je bilo silovito razburjeno.

V noči 5. junija je zločinska polpa vlamila v podružnično Zadržno gospodarske banke v Kranju. Vlamilci so odnesli za pet milijona dinarjev gotovine in valut.

V Kranju je nedavno praznoval sedemdesetletnico svojega glodonosnega delovanja Primož Žontar. Rojen je bil 7. junija, 1858, pri Sv. Duhu nad Škofjo Loko in je kazal že v zgodnjih mladosti posebno veselje za zebelarstvo. Sam si je napravil in opremil svoj čebeljnjak ter si pridobil izredno mnogo zasluga Ambrožiča, Strgarja in Znidersiča in drugih, da je zaslovela kranjska čebela kot najboljša čebelna pasma širom sveta.

Saj skoro ni dela sveta, kamor bi ne bil naš marljivi Zontar izvažal svojih panjev in rojev, a v Kranju in v okolici slovi njegovi pristni in okusni med ter mnogi fini likerji iz medu.

Po svetovni vojni opustošeno srbsko čebelarstvo je naš nad vse vneti čebeloljub med prvimi pomagal obnavljati ter povzdignati. Njegov dober sloves sega celo na jugoslovenski dvor, kjer je za kraljevi čebeljnjak na Topčideru dobavil čebelje. Pa tudi Amerika zna cenni njegovo solidno delo. K njegovi sedemdesetletnici mučestita ameriška univerza v Minnesoti ter izraža upanje, da bo mlajša generacija slovenskih čebelarjev sledila tradiciji.

VSAK PO SVOJE

Da se ne pozabi: Calvin Coolidge je še vedno predsednik in Hellen Maria podpredsednik Zedinjenih držav. Zadnje čase se tako malo sliši o teh dveh gentlemanih, da se je za zjokat.

Narodne konvencije dveh večjih ameriških političnih strank so vedno zabeljene z godbo spredi, zadi in posredi. Menda je zato toliko muziciranja, da se ne sliši joka in škrpanja z zombi tistih, ki so poraženi. Neki ameriški humoristi je poročal s konvencije na rodne republikanske konvencije, ki se je vršila nedavno v Kansas City, da so bile navzoče godbe vse dežele. Po mnenju tega humorista so bili poklicani na konvencijo vsi muzikanti, ki znajo plozati na trobento; izveden da je bil samo angel Gabriel.

V jugoslovenski Narodni skupščini je bil baje sprejet zakon, da se izseljencem, ki bi bilo nekaj let izven rojstne dežele, in ki se ne prijavijo za vojaščino in podobne sladkosti, odvzame jugoslovensko državljanstvo. To bo seveda zadelo tudi ameriške Jugoslavane. Ce si ti ne bodo izposlovali ameriškega državljanstva, postali bodo brezdomovinci in bodo prišli v podoben činovni razred, v kakšnem so tiste duše, ki jih ne ne na tem, ne na onem svetu. Kar se mene tiče, pripomnim, da se ne morem jokati, ce bi se tako rad.

Ohijski senator Cyrus Locher, katerega je govoril imenovale, da izpolni mesto pokojnega senatorja Willisa do prihodnjih volitev, pride v jeseni na primarne volitve. V pismu, katerega je naslovil na velikega mogula Antisaloonske lige, je izjavil, da je raje poražen kot zagovornik prohibicije, kot bi zmagal kot mokrač. Politični vremenski preroki preročujejo, da se mu bo njegova želja izpolnila.

